

And upon arising one should immediately say, "I am thankful before You, O Living and enduring King, for You have returned to me my soul with great compassion, great is your faithfulness.

Literary Origins

2) תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק ד הלכה א

מאיכן למדו ג תפילות. רבי שמואל בר נחמני אמר כנגד ג פעמים שהיום משתנה על הבריות. בשחר צריך אדם לומר מודה אני לפניך יי אלדי ואלדי אבותי שהוצאתני מאפילה לאורה. במנחה צריך אדם לומר מודה אני לפניך יי אלדי ואלדי אבותי כשם שזכיתני לראות החמה במזרח כך זכיתני לראות במערב. בערב צריך לומר יהי רצון מלפניך יי אלדי ואלדי אבותי כשם שהייתי באפילה והוצאתני לאורה כך תוציאני מאפילה לאורה.

From where did they learn the three prayers? Rebbi Samuel bar Nahmani said: According to the three times that the day changes for man. In the morning, one must say: I thank you, o Eternal, my God and God of my fathers, that you led me from darkness to light. At Minḥah, one must say: I thank you, o Eternal, my God and God of my fathers, that just as You let me see the sun in the East, so I could see it in the West. In the evening, one must say: May it be Your pleasure, o Eternal, my God and God of my fathers, that just as I was in darkness and You led me into light, so may You lead me from darkness into light.

3) איכה פרק ג פסוקים כב-כג

חסדי יקוק פי לא תמנו פי לא כלו רחמיו: חדשים לבקרים רבה אמונתך:

The kindness of the LORD has not ended, His mercies are not spent. They are renewed every morning— immense is Your faith!

4) מדרש תהלים (שחר טוב; בובר) מזמור כה

אמר ר' אלכסנדר בשר ודם מפקדין בידו חדשים, ושוהין אצלו, והוא מחזירן בלויים וישנים, אבל הקב"ה מפקדין בידו בלויין ושחוקין, והוא מחזירן חדשים, תדע לך שהוא כן שהרי הפועל הזה עושה מלאכה כל היום, ונפשו יגיעה עליו ושחוקה, וכשהוא ישן הוא יגע ומשלים נפשו ונפקדת ביד הקב"ה, ולשחרית היא חזרת לגופו בריאה חדשה, שנאמר חדשים לבקרים רבה אמונתך (איכה ג כג).

Rabbi Alexandri said that people entrust flesh and blood with new things, and he returns them worn out and broken. However, the Holy One, blessed be He, entrusts worn out and broken things, and He returns them renewed. You should know that the worker works all day, and his soul is exhausted from it and happy. And when he sleeps, he is exhausted and completes his soul for the Holy One, blessed be He, and it is entrusted to Him. And in the morning, it returns in a new creation, as it says (Lamentations 3:23): "New every morning, great is Your faithfulness." Rabbi Shimon said in the name of Rabbi Simon that from the fact that You renew us every morning, we know that Your faith in our redemption is great. When the Temple stood,

Modeh Ani: Origins and History

if a person sinned, he brought a sacrifice and atoned for himself. Now that we have no sacrifice, our soul is entrusted to You, and we have nothing to rely on but Your mercy. "To You, God, I entrust my soul." Rabbi Yehuda says that even the Holy One, blessed be He, grants us more forgiveness than we deserve (Isaiah 55:7): "And to our God, for He will abundantly pardon."

When Did Modeh Ani Become Widespread?

5) סידור עמודי שמים (סידור לעבץ) אות ג

הנה לזה תקנו חכמים ברכה מיוחדת, כדגרסינן בהרואה (ברכות ס:): כי מתער משנתיה לימא אלקי נשמה שבפחת בי. והאידנא דלא זהירי מנגיעת מקום הטנופת נהגו לאמתוני עד לבתר דמשו ידיהו (ועיין מה שכתבתי בס"ד בחבורי לטור אורח חיים סמן מו), ובת חסידים מאחרונים ז"ל הוסיפו מדעתם והתחילו לנהוג לומר בהקיצם משנתם: מדה אני לפניך מלך חי וקים, שהחזרת בי נשמתי בחמלה. רבה אמונתך

And our Sages established a specific blessing, as written in Tractate Berakhot (60b): When one arises from sleep, one should say "Elokai Neshama...". And nowadays that we are not careful to refrain from touching filthy places, we are accustomed to wait until later, after handwashing...and a certain sect of later Chasidim added of their own accord and began the custom to say immediately upon arising: I am thankful before You, O Living and enduring King, for You have returned to me my soul with great compassion, great is your faithfulness.

6) משה חלמיש, חקרי קבלה ותפילה עמוד 48

עורכי סידורים הקדישו תשומת לב להודיה זו. ויפה הנוסח בסידור תפלה זכה, ליורנו תקמ"ט, הפותח: "מנהג הולך תמים ופועל צדק להתגבר כארי ולעמוד בבקר לעבודת בוראו וכשיעור משנתו אעפ"י שלא נטל ידיו עדיין מיד יקום ויאמר מודה אני" וכו'. כן נמצא בסידור בכ"י מוסקבה-גינזבורג 1527, תימן, שלפי הקטלוג נכתב בשנת אתתקמב לשטרות (=1661). בתוכו: "סדר הברכות והתפלות כמנהגינו הקהל הקדוש צנעא וכל ערי תמן". לפיו, "כשבא לישן בלילה יברך ברכה זו [...] אנא בכח [...] צריך למחול לכל מי שציערו, ויזהר בכלי מים סמוך למראשותיו מיד יטול ידיו כדאיתה[!]
בזוהר ברשית[!] דף ע"ב. וכשיעור משנתו יאמר מודה אני" וכו'. וכן לקט הפרדס, כ"י אוקספורד 1954, דף 4א (אשכנז, ראשית המאה הי"ח): "כשאדם עומד ממיטתו אל יעסוק שום עסק בעולם רק יאמר מיד מודה [...] אמונתך"; וכן מחזור כפא, א ע"ב.¹³

Those who edited siddurim designated special attention to these instructions (that one should recite "Modeh Ani"). And the text in the Tefillah Zakah (Livorno 5549 (1788/1789)), which begins, "the custom of those who walk wholeheartedly and act righteously is to arise like a lion and to stand in the morning to serve their Creator, and when one arises from one's slumber, even though one has not yet washed their hands, one should immediately arise and say Modeh Ani, etc." Such is found in the prayerbook manuscript in the Moscow-Ginzburg collection 1527, Yemen, which according to the catalog was written in the year 1661. Inside: "The order of the blessings and the prayers according to our custom, that of the holy congregation Sanaa and all the cities of Yemen." According to it, "when one goes to sleep at night one should say the following blessing... "Please, with strength"... one must forgive everyone who has pained

Modeh Ani: Origins and History

them, and be careful to put a vessel of water about one's head (so that) one can immediately wash hands (upon awakening)... And when one arises from their sleep one should say "Modeh Ani" etc." And so too in the Padres Collection, Oxford manuscript 1954, p. 4a: "When one arises from one's bed one should not engage in any worldly matters but rather immediately say "Modeh...your faith;"

Why the Need to Innovate Modeh Ani?

7) של"ה מסכת חולין פרק דרך חיים תוכחת מוסר

ואחר שיקיץ משנתו ישבח ויודה לקדוש ברוך הוא שהקיץ משנתו לחיים.

And after awakening from one's sleep, one should praise and thank The Holy One, Blessed is He that He awakened one from sleep to life.

8) תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ס עמוד ב

כי מתעורר אומר: "אלי, נשמה שנתת בי טהורה. אתה יצרתה בי, אתה נפחתה בי, ואתה משמרה בקרבי, ואתה עתיד ליטלה ממני ולהחזירה בי לעתיד לבא. כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך ה' אלהי ואלהי אבותי, רבון כל העולמים, אדון כל הנשמות. ברוך אתה ה', המחזיר נשמות לפגרים מתים."

When one awakens, one recites: My God, the soul You have placed within me is pure. You formed it within me, You breathed it into me, and You guard it while it is within me. One day You will take it from me and restore it within me in the time to come. As long as the soul is within me, I thank You, O Lord my God and God of my ancestors, Master of all worlds, Lord of all souls. Blessed are You, O Lord, who restores souls to lifeless bodies.

9) משנה תורה הלכות תפילה פרק ז הלכה ג

בשעה שייקץ בסוף שנתו מברך והוא על מטתו כך. אלהי נשמה שנתת בי טהורה אתה בראתה ואתה יצרתה ואתה נפחתה בי ואתה משמרה בקרבי ואתה עתיד לטלה ממני ואתה עתיד להחזירה בי לעתיד לבוא. כל זמן שהנשמה תלויה בקרבי מודה אני לפניך יי' אלהי רבון כל המעשים ברוך אתה יי' המחזיר נשמות לפגרים מתים:

When a person awakes after concluding his sleep, while still in bed, he says: My Lord, the soul that You have placed within me is pure. You have created it, You have formed it, You have breathed it into me and You preserve it within me. You will ultimately take it from me and restore it to me in the Time to Come. As long as the soul is lodged within me, I am thankful before You, O God, my Lord, Master of all works. Blessed are You, God, who restores souls to dead bodies.

10) רבינו יונה על הרי"ף מסכת ברכות דף מד עמוד ב

ור"ם ז"ל כתב שמברך אותם על מטתו על הסדר שהם כתובים בתלמוד וזה תימה הוא שמאחר שאין ידיו נקיות היאך אפשר לומר שיברך אותם ומה שסדרו אותם בתלמוד כך מפני שהם היו קדושים ומתוך כך היו נזהרים ורוחצים ידיהם ועומדין בענין שהיו יכולין לומר הברכות בנקיות אבל אנו שאין אנו יכולין ליהרר ולשבת בנקיון כל כך אינו נכון לאמרם אלא עד לאחר נטילה...

The Rambam wrote that one should recite these blessings upon one's bed, according to the order in which they are listed in the Talmud. And this is strange, for since one's hands are not clean how is it possible to instruct someone to recite them. And regarding the fact that they were listed in the Talmud such, this is because the people of the Talmud were holy and as a result, they were careful to wash their hands and stand in a way that they could recite the

Modeh Ani: Origins and History

blessings out of cleanliness, but regarding we who are unable to be careful and sit with such cleanliness, it is not proper to say them save for after washing...

11 קונטרס עניינה של תורת החסידות

ועל פי זה מובן זה שבזמן הש"ס לא אמרו מודה אני והיו מברכים רק "אלקי נשמה", כי ב"מודה אני" אין הוספה וחדוש על ברכת אלקי נשמה (ואדרבה כנ"ל). דמה שהצריכו לומר עכשיו גם מודה אני, היינו רק בכדי שההודאה תהיה מיד כשגיעור משנתו, ובימיהם שהיו מברכים אלקי נשמה מיד כשגיערו משנתם - לא הוצרכו לומר מודה אני.

All the above will help us understand why in Talmudic times, *Modeh Ani*, in fact, was not said, and only the blessing of *Elokai Neshamah* was recited—for in *Modeh Ani* there is nothing new or additional to the blessing *Elokai Neshamah* (on the contrary, as explained before). Saying *Modeh Ani* is required in our times only in order that the thanks may be given immediately upon awakening from one's sleep. In the Talmudic era, they said *Elokai Neshamah* immediately upon awakening from their sleep,⁹³ and had, therefore, no need to say *Modeh Ani*.